

MKB-deal

Regeling MKB-deal 19
Ontvangstdatum 19-11-2019
Ontvangsttijd 17:38

Ministerie Ministerie van
Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

088 042 42 42

Contactgegevens

Naam contactpersoon ██████████
E-mailadres ██████████@provincie-utrecht.nl
Telefoonnummer ██████████
Organisatie Provincie Utrecht

Format voorstel MKB-deal

Titel MKB-Deal

Toekomstbestendige Maakindustrie in Utrecht-West

Partijen

Bedrijfsleven

- Platform Bedrijven Utrecht West (ca. 1500 mkb-bedrijven en 25.000 werknemers). Dit platform is een samenwerking tussen lokale ondernemersverenigingen in Utrecht-West.
- VNO-NCW Midden
- MKB-Nederland Midden
- Koninklijke Metaalunie
- FME

Triple Helix samenwerkingen

- Woerdens Techniek Talent (WTT) (ca. 105 mkb-bedrijven)

- Technet Amstel & Venen (ca. 200 mkb-bedrijven)
- Technologieraad Regio Utrecht
- Platform Talent voor Techniek
- Katapult

Onderwijspartners

- ROC Midden-Nederland
- Veenlanden college
- Minkema College
- Kalsbeek college
- Opleidingsbedrijf Metaal (OBM, opgericht door de Koninklijke Metaalunie, en het mkb-metaal opleidingsfonds OOM (paritair bestuurde organisatie (vakbonden en werkgevers) en de regionale metaalbedrijven).
- Wellant College
- MBO Rijnland

Overheden

- Provincie Utrecht (penvoerder)
- Gemeente Woerden
- Gemeente De Ronde Venen
- Gemeente IJsselstein
- Gemeente Montfoort
- Gemeente Lopik
- Gemeente Oudewater
- Gemeente Stichtse Vecht

Gebied

Deze MKB-deal is gericht op het westelijk deel van de provincie Utrecht. Het gebied omvat de gemeenten de Ronde Venen, Stichtse Vecht, Woerden, Montfoort, Lopik, Oudewater en IJsselstein. De samenwerking laat zich niet tot gemeente- of provinciegrenzen beperken. Zo is er ook een relatie met enkele gemeenten in de provincies Noord- en Zuid-Holland, met Groene Hart Werkt (platform van bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen), de ontwikkelingen in Lage Weide en het ROC Amstelveen.

Utrecht-West is in economische zin een belangrijke regio in de provincie Utrecht en Nederland. De regio is één van de snelst groeiende regio's van Nederland. In deze regio bevinden zich veel hoogwaardige (mkb) maakbedrijven in de industrie (bv. ontwerp en productie van machines voor de voedingsmiddelenindustrie zoals kaas en aardappelen), elektrotechniek, logistiek en bouw. De regio Utrecht-West wordt ook wel 'de Werkplaats van de provincie Utrecht' genoemd.

Ook richting de toekomst is de maakindustrie in Utrecht-West een sector met een grote groeipotentie met een duurzaam karakter en dit levert banen op voor alle opleidingsniveaus. Deze groeipotentie staat onder druk omdat het voor bedrijven steeds lastiger wordt om voldoende gekwalificeerd personeel aan te trekken (UWV). Te weinig jongeren kiezen voor een opleiding in de techniek omdat ze onvoldoende zicht hebben op wat je met techniek kunt doen en omdat er in de regio Utrecht-West te weinig technisch onderwijs wordt aangeboden. Dit blijkt uit inzichten van Katapult en recent uitgevoerd onderzoek door Birch over arbeidsmarktinitiatieven in de Regio Utrecht. In de regio Utrecht is veel potentieel aan jongeren. Daarnaast gaan de technische ontwikkelingen snel en moeten werkenden ook hun kennis up-to-date blijven houden.

Het UWV houdt spanningsindicatoren voor beroepen bij (het aantal openstaande vacatures gedeeld door het aantal personen met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar). Cijfers hierover wijzen uit dat de Utrechtse arbeidsmarkt al een aantal jaren (extreem) krap is ten aanzien van technische beroepen. In het tweede kwartaal van 2019 is de spanningsindicator voor technische beroepen in de provincie Utrecht opgelopen tot 8,29 in relatie tot 3,79 voor geheel Nederland (Bron: arbeidsmarktinzicht.nl). Enerzijds heeft de spanning op de arbeidsmarkt te maken met de vergrijzingsgolf in deze sectoren, anderzijds ook het afgenomen aantal nieuwe medewerkers dat na hun technische opleiding kiest voor een carrière in de techniek.

Doel en ambitie

De sterke economische regio Utrecht-West wil ook in de toekomst blijven groeien en een aantrekkelijk vestigingsklimaat blijven bieden aan haar ondernemers. De ambitie van deze deal is om het MKB in de maakindustrie in Utrecht-West in de toekomst blijvend te laten beschikken over voldoende en adequaat opgeleide vakmensen. De betrokken overheden, bedrijven en onderwijsinstellingen willen zich gezamenlijk inspannen voor goed en toegankelijk technisch onderwijs in Utrecht-West op alle niveaus. Dit willen we doen door de krachten in de regio te bundelen en gezamenlijk goede lokale initiatieven te verbinden en te ondersteunen. Dit heeft een tweeledig effect, de samenwerking wordt verstevigd en er ontstaat meer slagkracht om goede ideeën een grote stap verder te brengen.

Daarom slaan het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en overheden de handen in deze MKB-deal ineen om één van de belangrijkste knelpunten van het MKB in Utrecht-West gezamenlijk aan te pakken: de aansluiting tussen (technisch) onderwijs en de arbeidsmarkt en het krachtiger maken van de opererende bedrijven. Doelen van deze MKB deal zijn: 1) Gezamenlijke aanpak met alle betrokken partijen in de regio om het mkb in de maakindustrie in Utrecht-West te ondersteunen en 2) Verkleinen van het tekort aan technisch personeel en het versterken van de innovatieve mogelijkheden en doorgroei van bedrijven.

Dit voorstel bundelt 3 bottom-up initiatieven die nog onvoldoende slagkracht hebben om tot een robuuste constructie te komen. Met de deal realiseren we 3 fysieke locaties waar op een vernieuwende manier gekeken wordt naar het enthousiasmeren, opleiden en scholen van leerlingen, studenten en werkenden in een technische richting en waar wordt ingezet op nieuwe vormen van samenwerking. Het zijn drie onderscheidende initiatieven, verspreid over Utrecht-West, die elkaar versterken en leiden tot een integrale aanpak: van primair t/m hoger onderwijs en her-, om-, en bijscholing. Voor specifiek deze drie initiatieven geldt dat er lokaal veel energie is om met het arbeidsmarktvragestuk aan de slag te gaan en om te investeren in de faciliteiten en begeleiding die daarbij horen. Met deze mkb-deal krijgen drie initiatieven, die bijdragen aan deze ambitie, extra steun om uit te groeien tot een belangrijke schakel in de aanpak van het vraagstuk.

- 1) Het oprichten van het Vakcentrum voor de Maakindustrie
- 2) Het realiseren van de TechnoHub in Woerden
- 3) De MakerSpace

Deze drie onderdelen worden verder toegelicht onder 'Commitment mkb'. De onderliggende activiteiten worden toegelicht onder 'Vraagsturing'.

Voorgestelde aanpak

Concreet is de wens om voor alle initiatieven een fysieke plek te ontwikkelen, ingericht en operationeel met een adequaat opleidingsaanbod, waar onderwijs en de arbeidsmarkt elkaar doorlopend ontmoeten. Dit alles gebeurt in co-creatie met bedrijven en in samenhang met alle betrokken onderwijsniveaus, en in aanvulling op de STO plannen van de regio's Utrecht-Midden en Amstelland. De initiatieven onderscheiden zich door zich (deels) op andere doelgroepen te richten, geografisch verspreid over Utrecht-West ontwikkeld worden en daarmee een grotere doelgroep kunnen bereiken. Er wordt op deze manier op alle onderwijsniveaus aanbod en daarmee een doorlopende leerlijn gecreëerd in de eigen regio, waarbij naast het VAC ook de naastgelegen TechCampus in Nieuwegein diverse technische opleidingen aanbiedt.

Aansluiting op thema's MKB-Actieplan:

-Menselijk kapitaal: het tekort aan goed geschoold personeel is de grootste beperkende factor voor het mkb in de maakindustrie in Utrecht-West. Op korte en middellange termijn is om-, bij- en herscholing nodig. De drie onderdelen van deze MKB-deal zijn gericht op het versterken van de regionale verbinding tussen het mkb en onderwijsinstellingen. We willen bedrijven op deze manier helpen bij het werven van goed geschoold personeel. We zetten erop in om lokale initiatieven met duidelijke ownership te steunen en te voeden met expertise vanuit landelijk en provinciaal beleid. Het MKB-Actieplan en het Techniekpact (HCA) zijn de paraplu's waaronder we aan deze initiatieven werken.

-Toepassing van innovatie: ondernemers staan voor een aantal grote opgaven, op bijvoorbeeld het terrein van digitalisering en verduurzaming. Door als triple helix partijen samen te werken in de regio kunnen we bedrijven hierbij gericht ondersteunen, bijvoorbeeld bij het toepassen van innovaties. Er is beleid en instrumentarium voor technologische innovatie, maar met deze deal richten we ons op toepassing daarvan in het brede mkb: ondernemers op laagdrempelige manier in staat stellen om innovaties als robotisering in hun eigen bedrijf succesvol in te zetten. Daarnaast willen we met deze deal een samenwerking faciliteren tussen het Vakcentrum voor de maakindustrie en

de Smart Industry Hub Noordwest.

-Digitalisering: Ondernemers lijken nog maar beperkt gebruik te maken van de mogelijkheden die digitalisering biedt. De grootste belemmering bij ondernemers om digitale mogelijkheden in te zetten, is dat andere zaken prioriteiten hebben en dat er onvoldoende tijd voor is. Bovendien is niet altijd inzichtelijk wat het oplevert en geeft de ondernemer aan zelf niet te beschikken over de benodigde kennis en vaardigheden. Op dat laatste punt levert deze deal een bijdrage. Door de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven krijgt het mkb betere toegang tot personeel dat is opgeleid met de nieuwste mogelijkheden van digitalisering.

Toelichting output, outcome en monitoring volgt onder 'Breed mkb'

Breed MKB

De deal is gericht op het brede mkb in de maakindustrie in Utrecht West. Deze bedrijven worden bereikt via het Platform Bedrijven Utrecht West, het Woerdens Techniek Talent, Technet Amstel en Venen, brancheverenigingen, de Technologieraad Regio Utrecht, MKB NL Midden, VNO NCW Midden, Koninklijke Metaalunie en FME.

Vervolg output, outcome en monitoring

Output:

- Gestructureerde samenwerking tussen bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen door in het kader van deze samenwerking minimaal 4 keer per jaar bijeen te komen.
- Drie locaties voor vernieuwende (technische) onderwijsvormen met directe sturing van het mkb zijn operationeel.
- Een toename van het aantal stageplaatsen bij het mkb in de maakindustrie.
- Een afname van het aantal openstaande vacatures bij het mkb in de maakindustrie
- Door gerichte doorstroom, scholing en uitwisseling van vakmensen minder moeilijk vervulbare vacatures.

Outcome:

De belangrijkste outcome van deze deal is een sterker mkb in de maakindustrie in Utrecht-West. Met deze deal willen we bijdragen aan betere doorgroeimogelijkheden en een grotere concurrentiekracht van het mkb. Daarnaast denken we aan:

- Voldoende vakmensen.
- Flexibele vraaggerichte organisatie
- Up-to-date opgeleide Jongeren.
- Doorstroom naar een volgend niveau. Alle leerroutes zijn logisch op elkaar afgestemd waardoor elke deelnemer o.b.v. zijn startniveau kan instromen en direct doorstromen naar elk hoger niveau.
- Leven Lang Ontwikkelen en Leren. Het opleiden van werknemers via gekwalificeerde cursussen en trainingen
- Ervaring opdoen met kennisdeling en agendavorming in learning communities.

Monitoring:

Om de resultaten goed te kunnen monitoren gaan we in samenwerking met het Rijk en de partijen in de regio KPI's opstellen. Daarbij willen we een nulmeting construeren die we jaarlijks iken. Daarnaast verbinden we de monitoring aan de volgende ontwikkelingen:

- Aansluiten en gebruik maken van resultaten van Katapult onderzoek over PPS-en en het Bèta&TechMentality-model. Momenteel wordt er door Katapult voor de Utrechtse regio onderzoek gedaan naar PPS-en. Het onderzoek loopt nog maar de resultaten zullen worden meegenomen in de uitwerking van de deal.
- Het 'Kennissenetwerk ondersteuning en vernieuwing brede mkb' van Platform31.
- Het aan elkaar koppelen en met elkaar in verbinding brengen van verschillende MKB-actieplan onderdelen. Voorbeelden hiervan zijn MKB!dee en de aanstaande SLIM regeling voor verbeteren leercultuur in het MKB.
- Samenwerking met de KvK op het onderdeel kennisoverdracht en innovatie.

Vraagsturing

Uitgangspunt van deze deal is de vraagsturing vanuit de bedrijven. Het mkb is in Utrecht-West één van de belangrijkste stakeholders als het gaat om werkgelegenheid en is ook één van de partijen die een grote bijdrage levert om mensen moeilijk toegang vinden tot de arbeidsmarkt een plek te bieden. Bedrijven en onderwijsinstellingen

werken samen aan oplossingen voor het tekort aan arbeidskrachten, waarbij bedrijven nadrukkelijk meesturen op realisatie van de deal. Het ondernemersbereik van de deelnemende partijen is groot en spreidt zich uit over de gehele regio en alle relevante technische sectoren.

De behoefte is evident. In het regionale bedrijfsleven in Utrecht-West, waar veel maakbedrijven gevestigd zijn, heerst een groot tekort aan technisch personeel. Elk maakbedrijf heeft dezelfde wens: meer jongeren enthousiasmeren voor een technisch beroep. De verzamelde regionale ondernemersverenigingen, het Platform Bedrijven Utrecht West, stellen dat vraag en aanbod niet goed op elkaar aansluiten. Een groot tekort aan technisch personeel zorgt voor problemen in de bedrijfsvoering. Daarnaast zijn aanvullende activiteiten nodig omdat alleen het bevorderen van instroom niet voldoende is om een duurzaam krachtig MKB te realiseren.

Vervolg uitwerking activiteiten (onder voorgestelde aanpak):

- Technohub: er wordt een fysiek regionaal centrum gerealiseerd voor enthousiasmeren van basisschoolleerlingen, praktijkruimten waar scholieren HAVO/VWO en VMBO technisch onderwijs kunnen krijgen, ondernemers geven mede invulling aan de technische opleidingen, na- en bijscholing van werknemers bij de mkb bedrijven in het kader van Leven Lang Ontwikkelen, gastdocentschap, (hybride) docenten trainen in bedrijven, stages bieden, actuele vraagstukken neerleggen. Dé plek voor kennisdeling tussen bedrijven ter versterking van hun slagkracht
- Vakcentrum: er wordt, naast de Techcampus in Nieuwegein, een locatie gerealiseerd die van toegevoegde waarde is voor reguliere opleidingen (vlgs crebo) in BBL, BOL of BGL leerweg, contractactiviteiten, voorlichtings- en scholingsactiviteiten voor PO, VMBO, HAVO en op termijn AD en Leven Lang Ontwikkelen voor werknemers en zij-instromers.
- Makerspace: in het Veenlandencollege wordt een plek ontwikkeld gericht op het enthousiasmeren van basisschoolleerlingen, praktijkruimten waar scholieren MAVO/HAVO/VWO technisch onderwijs kunnen krijgen, waar ze ook buiten lestijden kunnen experimenteren met nieuwe technieken en digitale vaardigheden, een plek waar iedereen die geïnteresseerd is in techniek terecht kan, kennisoverdracht tussen docenten en leerlingen, maar ook tussen PO en VO docenten onderling, gastdocentschap, docenten trainen in bedrijven).

Om de samenwerking en samenhang tussen deze drie initiatieven te bestendigen zijn coördinatie en communicatie ook belangrijke activiteiten van deze deal. Het plan is om in ieder geval voor de eerste anderhalf jaar een procesregisseur aan te wijzen (dat zou de provincie in samenwerking).

Commitment vanuit het regionale MKB

Deze aanvraag bouwt voort op een structurele behoefte van het mkb in deze regio. Vanaf het eerste idee voor een MKB-deal heeft het mkb op alle onderdelen meegedacht en gestuurd. Cruciaal onderdeel van het voorstel is dat ondernemers in de uitvoering van deze deal zelf een bijdrage leveren binnen de betrokken (onderwijs)organisaties, bijvoorbeeld door ook fysiek aanwezig te zijn. Via de volgende organisaties is het MKB actief betrokken:

- Opleidingsbedrijf Metaal (86 MKB aandeelhouders in de maakindustrie)
- Technet Amstel en Venen (ca. 200 bedrijven)
- Woerdens Techniek Talent (ca. 105 aangesloten bedrijven)
- Platform Utrechtse Bedrijven West (ca. 1500 bedrijven)
- MKB-Nederland Midden en VNO-NCW provincie Utrecht (ca. 15.000 bedrijven)

Vervolg toelichting op drie onderdelen (doel en ambitie):

- 1)Vakcentrum voor de Maakindustrie: MKB, overheden, besturen en directie van het ROC Midden NL en het OBM Midden NL slaan de handen ineen door het realiseren van het vakcentrum voor de Maakindustrie dat met flexibel, actueel onderwijs en begeleiding antwoord geeft op opleiding-gerelateerde vragen uit de maakindustrie in Midden NL. Vanuit het vakcentrum wordt het aanbod en de inrichting (inhoudelijk en fysiek) van diverse opleidingsactiviteiten op het gebied van de maakindustrie ontwikkeld. Onderwijs en het bedrijfsleven werken hierin samen, helpen en versterken elkaar om zo goed opgeleide mensen in de maakindustrie voor Utrecht-West te behouden.
- 2)TechnoHub in Woerden: WTT wil toekomstige generaties inspireren en technisch onderwijs met het bedrijfsleven verbinden en heeft het initiatief genomen om een TechnoHub te ontwikkelen. Dit wordt een fysieke technische onderwijsruimte waar leerlingen, studenten en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt geënthousiasmeerd worden voor technische beroepen en waar zij-instromers scholing kunnen krijgen. Hiermee krijgen scholen hulp vanuit het bedrijfsleven voor hun onderwijsaanbod. In de TechnoHub kunnen leerlingen wekelijks langskomen om zich in technische vraagstukken te verdiepen en zich bezighouden met de techniek en het proces achter een product. Daarnaast worden praktijkruimtes ter beschikking geteld voor scholen die deze ruimte zelf niet hebben. De

Hogeschool Utrecht heeft ook interesse getoond in het gebruik van de Technohub. De Technohub zal op termijn dus een breed scala aan onderwijsinstellingen aan zich kunnen binden.

3)MakerSpace: dit is een initiatief van het Veenlanden College en Technet A&V en heeft als doel jonge mensen (o.a. scholieren vanuit de MAVO, HAVO en VWO) een plek te bieden waar ze positieve ervaringen met techniek (voor zoveel mogelijk maakdisciplines) kunnen opdoen én waar ze kunnen experimenteren. Het belang hiervan is dat ze op techniekgebied gaan ontdekken, creativiteit tonen, experimenteren, falen en oplossingen vinden. Het wordt een open lab, een werkruimte, workshopruimte, studio en atelier. De MakerSpace wordt ook opengesteld basisschoolleerlingen en zij-instromers.

Financiering

Provincie Utrecht	€ 200.000
Gemeente Woerden	€ 50.000
ROC Midden NL	€ 30.000
Veenlanden College	€ 15.000
Technet Amstel & Venen	€ 15.000
Opleidingsbedrijf Metaal	€ 20.000
Woerdens Techniek Talent	€ 40.000
Totale bijdrage van de partijen	€ 370.000
Gevraagde bijdrage van EZK	€ 370.000
Totaal voorgestelde MKB-deal	€ 740.000

Periode

Periode 02-03-2020 t/m 05-12-2022

Governance

Bij deze deal willen we werken met een governance model gebaseerd op een mix uit bedrijven en het onderwijsveld.

De regio waar deze deal betrekking op heeft wordt gekenmerkt door goede samenwerking. De partijen Technologieraad Regio Utrecht, Katapult, KvK hebben aan de penvoerder (provincie Utrecht) aangegeven mee te willen denken en waar mogelijk ondersteuning te bieden bij de uitwerking van de deal.

Verder kijken we daarom primair naar bestaande structuren. Zo kunnen we de volgende relaties en structuren inzetten:

- WTT en Technet Amstel en Venen hebben op regelmatige basis overleg (3 x per jaar)
- TNAV is verantwoordelijk voor het deelproject Maker space
- WTT is verantwoordelijk voor het deelproject "TechnoHUB Woerden" tbv alle technische sectoren
- OBN MN is verantwoordelijk voor het deelproject VCM

Daarnaast is het voorstel om een nieuwe begeleidingsgroep te vormen die de drie verschillende projecten op hoofdlijnen overziet en met elkaar verbindt. Als deelnemers hiervan hebben we in gedachten:

- Een MKB ondernemer uit Technet Amstel en Venen
- Een MKB ondernemer uit WTT
- De beide coördinatoren van TNAV en WTT
- De directeur van OBM Midden-Nederland
- De Technologieraad Regio Utrecht, waarin onder andere FME, Koninklijke Metaalunie, Bouwend Nederland, Techniek Nederland, VNO-NCW provincie Utrecht en MKB-Nederland Midden deelnemen.
- De provincie Utrecht
- Een vertegenwoordiger van een van de gemeenten

De directeur OBM Midden Nederland kan als voorzitter optreden, één van beide Coördinatoren als secretaris en een als penningmeester. De bijeenkomsten van deze regiegroep sluiten zo veel mogelijk aan bij de reguliere overleggen van bijvoorbeeld WTT en TNAV.